

3. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.
4. Про адміністративну процедуру: Закон України вид 17 лютого 2022 року № 2073-ІХ. *Офіційний вісник України*. 2022. № 49. Стор. 13. Ст. 2675.
5. Колпаков В.К., Миронюк Р.В. Процедури досудового вирішення адміністративно-правових спорів: стан правового регулювання та напрями вдосконалення. Держава та регіони. Серія: Право, 2023 р., № 1 (79). С. 257-261.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1984, додаток до № 51. Ст.1122.
7. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, Ст.552 № 4495-VI.
8. Податковий кодекс Україниб Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, Ст.112.
9. Про медіацію: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 7. Ст. 51.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-314-2-57>

MEASURES OF INFLUENCING MINORS, ISSUES OF THEORY AND PRACTICE

ЗАХОДИ ВПЛИВУ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ, ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Mykhailiuk V. S.

*Postgraduate Student
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Михайлюк В. С.

*аспірант
Запорізький національний
університет
м. Запоріжжя, Україна*

Відповідно до ст. 21⁻¹ КУпАП за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- 2) попередження;
- 3) догана або сувора догана;

4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання [1].

У разі вчинення неповнолітніми: незаконних дій із наркотиками без мети збуту, дрібної крадіжки, дій, що порушують більшість правил дорожнього руху, керування транспортом у стані сп'яніння (1-3 частини ст. 130), порушення доріг, вулиць та об'єктів на них, порушення правил торгівлі алкогольними напоями чи тютюновими виробами, дрібного хуліганства, стрільби в заборонених місцях, злісної непокори поліції, інших незаконних дій зі зброєю – вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах (крім адміністративного арешту). Але з урахуванням характеру правопорушення та особи правопорушника до них можуть бути застосовані й заходи впливу (крім осіб, що вчинили правопорушення, передбачені ст. 185).

Згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 року № 2 «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру» передача неповнолітнього під нагляд батьків або осіб, які їх замінюють, допускається лише за наявності даних про те, що вони здатні забезпечити позитивний виховний вплив на нього та постійний контроль за його поведінкою. Особами, які замінюють батьків, є, зокрема, усиновителі, пікуни і піклувальники. Питання про передачу неповнолітнього під нагляд батьків або осіб, які їх замінюють, суд повинен вирішувати з урахуванням даних, що їх характеризують. Неприпустимо передавати неповнолітнього під нагляд батька чи матері, які позбавлені батьківських прав, а також батьків чи інших осіб, котрі через свою поведінку не здатні позитивно впливати на нього. Хоча в законі не передбачено обов'язкове отримання згоди батьків або осіб, які їх замінюють, на передачу їм неповнолітнього під нагляд, суд має отримати таку згоду. Неповнолітнього можна передати під нагляд педагогічного (за місцем навчання) чи трудового (за місцем роботи) колективу – за згодою цього колективу, а також під нагляд окремих громадян – на їхнє прохання. При цьому як педагогічний чи трудовий колектив, так і окремий громадянин мають бути спроможні здійснювати виховний вплив на неповнолітнього, постійно й належним чином контролювати його поведінку та зобов'язані це робити [2].

Встановлення відповідальності батьків та осіб, які їх замінюють за правопорушення, вчинені їх неповнолітніми дітьми, є компромісом між зростанням протиправних проявів з боку неповнолітніх та вже з існуючими традиціями визнавати здатність свідомо діяти та відповідати за такі дії з 16 років. Тим не менш, як свідчать статистичні дані, неповнолітні дуже часто вдаються до протиправної поведінки [3].

У сучасних умовах у зв'язку з розширенням сфери правовідносин, в яких неповнолітні можуть самостійно реалізовувати окремі права та виконувати обов'язки, затребуваним є зниження віку адміністративної відповідальності. Тому для подолання девіантної поведінки з боку неповнолітніх та забезпечення дієвого виховного та запобіжного впливу на підлітків є необхідним зниження віку до 14 років, з умовою, що до осіб віком від 14 до 16 можливо застосування заходів впливу, а з 16 – притягнення до адміністративної відповідальності на загальних засадах з обов'язковим використанням спеціальних освітньо-виховних програм за участі психологів [4].

З аналізу Єдиного державного реєстру судових рішень, а саме постанов судів про притягнення неповнолітніх до адміністративної відповідальності, я дійшов висновку що на практиці неповнолітніх, переважно звільняють від адміністративної, або застосовують такий вид впливу, як попередження. А також в разі повторного вчинення неповнолітніми адміністративного стягнення, до адміністративної відповідальності притягують батьків, за неналежне виконання батьківських обов'язків.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24), Документ 80731-X, чинний, поточна редакція – Редакція від 15.04.2023, підстава – 3000-IX, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

2. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 року № 2 «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру», Документ v0002700-06, поточна редакція – Прийняття від 15.05.2006, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06#Text>.

3. Адміністративні дані в значенні Закону України «Про державну статистику», що збираються (обробляються) та підлягають оприлюдненню в Національній поліції України. URL: <https://data.gov.ua/dataset/207f2c6d-998f-4a15-91de-f7e5259beaf7>.

4. Соловійова О.М., Юридичний науковий електронний журнал, № 12/2022, УДК 342.9, DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/74> с. 316-322.